

GODA LIVET

RYSK LYX

ur flodperspektiv

Tidig höst är en skön tid att göra en flodkryssning i Ryssland. Upplev Sankt Petersburgs sagolika skatter och fortsätt vattenvägen till det storslagna Moskva – en nära 200 mil lång resa som tar fem dagar.

Text och foto LINDA TENGVALL

Katarinapalatsets kyrka med sina skimrande kupoler.

Från Bellevue Brasserie ges en vid vy över Sankt Petersburg.

Leonardo da Vincis *Madonnan med blomman* kan ses på Eremitaget.

På Bellevue Brasseries vackra takterrass i Sankt Petersburg avnjuter jag en modern variant av den klassiska ryska maträtten biff stroganoff. Jag frågar kyparen vilken dryck han rekommenderar till, och får förstas svaret: "Vodka". Då jag precis tillbringat flera timmar på Eremitaget, ett av världens största museer med tre miljoner föremål utställda i 300 salar, känns hans förslag faktiskt helt rätt.

Från mitt lunchställe har jag fin utsikt över de stora byggnader som utgör Eremitaget, däribland Rysslands kejsarliga huvudresidens Vinterpalatset. Den imponerande hallen med påföljande salar är en palatsupplevelse utöver det vanliga. Och för den konstintresserade hänger här skapelser av världens främsta konstnärer. Har man tid att besöka det makalösa Katarinapalatset en bit utanför Sankt Petersburg väntar ännu en storslagen upplevelse.

Jag tar en promenad längs kanalerna och hör kanalbåtsguiden högljutt berätta att för

drygt 300 år sedan bestod området här av träskmark. När tsar Peter den store bestämde att det just på denna blöta plats skulle ligga en stad blev utmaningen att skapa en stadig grund. Trots alla återkommande översvämningar drev han envis igenom sin plan att skapa ett fönster mot Europa. 1703 stod hans "paradis på vatten" klart.

Tsarens vision om att närma sig västvärlden gör sig synlig på många håll i stadsarkitekturen, inte bara genom de Venediginspirerade kanalerna. Många palats och byggnader är ritade av italienare och fransmän som efterlämnat en sydeuropeisk stil.

SANKT PETERSBURG har massor att erbjuda, men jag vill se mer av detta spännande land som vi delar så mycket historia med. Jag mönstrar därför på en flodbåt för att ta mig vattenvägen till Moskva.

På ön Kizji stoltserar Kristi förklaringskyrka med hela 22 lökkupoler, byggd under Peter den stores tid och erkänd världen över >

Biff stroganoff i modern tappning serveras på Bellevue Brasserie.

Kyrkan på blodet, eller Uppståndelsekyrkan, i Sankt Petersburg byggdes 1881.

Delikatessmarknaden Kupetz Eliseevs erbjuder oemotståndliga godsaker.

Extravaganta Kupetz Eliseevs ligger på paradgatan Nevskij prospekt.

»Många palats är ritade av italienare och fransmän«

Tsarfamiliens residens Vinterpalatset, ritat av Bartolomeo Francesco Rastrelli.

som ett arkitektoniskt mästerverk. Tillsammans med den mindre, vinterbonade, kyrkan bredvid och ett klocktorn utgör det Kizji Pogost, som är med på Unescos världsarvslista.

– Kyrkan är byggd helt utan spik, och kupolerna av asp gränar vackert och glänser i solsken, säger vår guide Daria. Skickliga hantverkare jobbar just nu med att byta alla de 30 000 takplattorna och ersätta dem med nya, handgjorda plattor, traditionellt framtagna med yxa.

Hon tar oss vidare till friluftsmuseets övriga sevärdheter som består av bondestugor, ladugårdar, en väderkvarn och ett kapell. Innan resan fortsätter går jag högst upp i klocktornet och njuter av den magiska utsikten över Onegasjön.

Där statyn moder Volga sträcker fram sin hand och välkomnar oss gör vi en avstickare till den tusenåriga handelsstaden Jaroslavl. Där finns många imponerande kyrkor, och jag hittar snabbt min favorit. Redan vid tröskeln till Profeten Elias kyrkas vackert dekorerade entré tappar jag andan. Rysslands turbulenta historia har medfört att många ryska monument och byggnader skadats och fått genomgå omfattande renovering, men

här finns själen kvar. Vackra originalmålningar från mitten av 1600-talet pryder de välvda väggarna och taken.

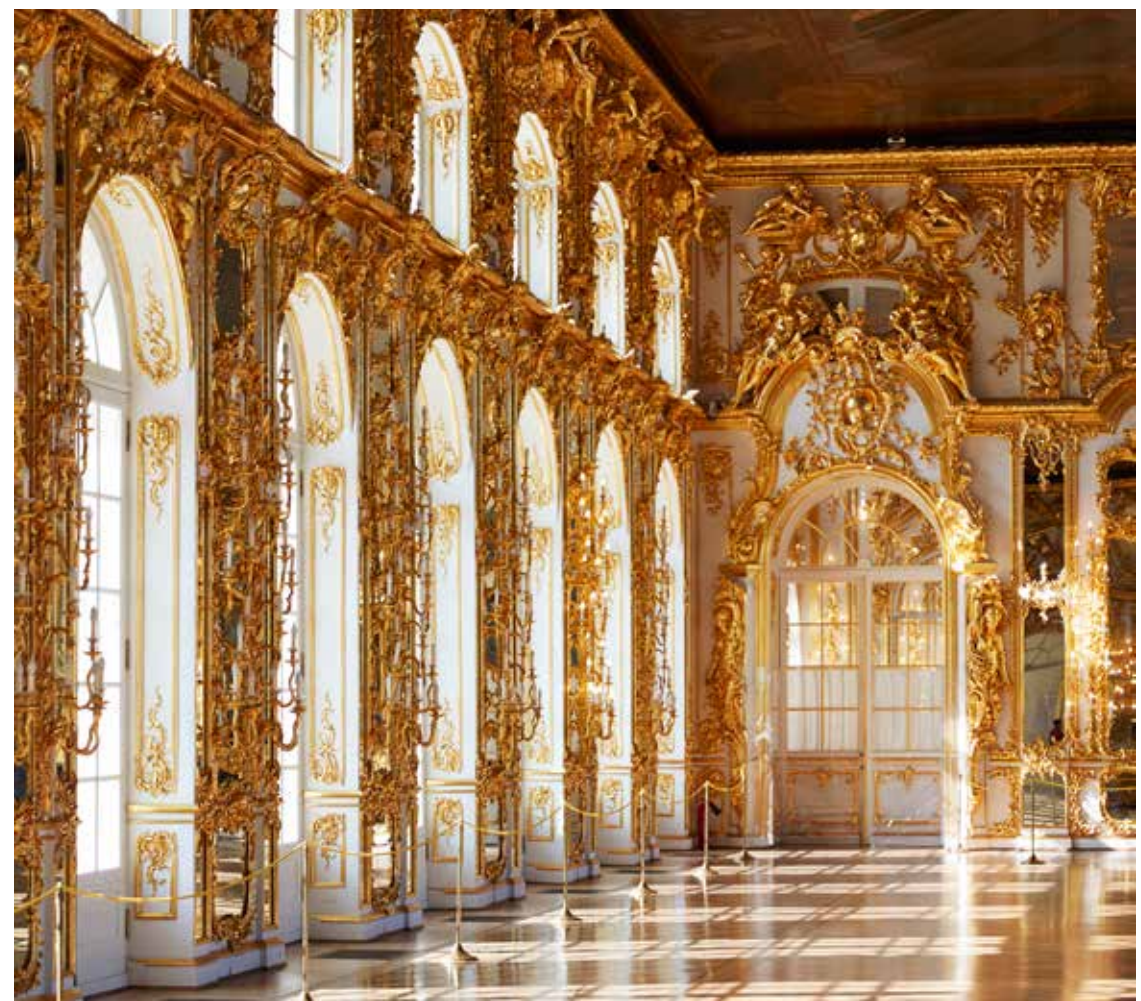
Jaroslavl visar sig vara en fantastisk vacker och livfull stad som jag gärna återvänder till. Härifrån tar det bara tre timmar till Moskva med expresståg, men jag fortsätter min resa på vattnet.

VÄL FRAMME I MOSKVA har jag stämt träff med svensken Mac Karlsson, som bor och arbetar där. På väg till vårt möte besöker jag stadens största konstsamling, med vackra statyer, målningar och mosaiktavlor: tunnelbanan. Här finns underjordiska palatslika rum i klassicistisk stil med utsmyckningar som känns närmast överkliga. Det galet överdådiga bygget startades av Stalin i början av 1930-talet. Tågen går var 40:e sekund och det behövs i en stad där det dagligen vistas ungefär 16 miljoner människor.

Vid Kievskaja station tar jag mig till Sas Radisson hotell där Mac är general manager. Över en lunchallrik ger han några tips om vad Moskva har att erbjuda en besökare:

– Bolsjojteatern har fantastiska balett- och operaföreställningar och det är trevligt >

Katarinapalatsets stora sal med fönster och speglar som skapar ett fantastiskt ljus.

Övre badpaviljongen, byggd på 1770-talet, är en av Katarinapalatsets paviljonger.

Petershof pryds av 176 fontäner i olika nivåer.

Utsikt över friluftsmuseet med sina gamla byggnader på ön Kizji.

Profeten Elias kyrka i Jaroslavl är fylld med utsökta 1600-talsmålningar.

De traditionella ryska dräkterna används vid festliga danstillfällen.

Lökkupolerna på Kizji Pogost består av vackert grånade asplattor.

Medan Kristi förklaringskyrka renoveras finns ikonbilderna i en mindre kyrka.

»Här finns underjordiska palatslika rum som känns närmast överkliga«

med lite champagne och kaviar i pausen. Eller varför inte boka in ett traditionellt ryskt bastubad, badhuset Sandunovsky, som öppnade 1808, är en upplevelse i sig.

Mac ger mig också en lektion i den ryska vodkakulturen:

– I Ryssland blandar man inte öl och vodka. Man beställer en vodka till maten, som med fördel kompletteras med pickles eller saltgurka. Därefter dricker man till exempel juice till middagen.

EFTER AVSLUTAD LUNCH beger jag mig vidare till Kreml. Det är fortfarande härifrån landet styrs, men det känns oväntat avslappnat med turistgrupper som ihärdigt fotograferar de storslagna byggnaderna. Här finns inte mindre än tre katedraler: en för tsarernas kröning, en för dop och vigsel och en för begravninngar. En ytterligare inblick i tsarernas värld, med kläder, juveler och andra dyrbara föremål, erbjuder livrustkammaren.

Gum är Moskvas största varuhus.

Röda torgets väldiga öppna yta känns något enslig och det bastanta Leninmausoleet aningen stramt, men byggnaderna runt omkring är imponerande, som Vasilijkatedralen med sin sagolika arkitektur mitt emot det detaljrika praktbygge som rymmer det historiska museet. Längsidan upptas av det lyxiga varuhuset Gum. Jag vilar en stund på en restaurangbalkong ovanför de drygt 200 butikerna.

Jag samlar mina tankar och kommer fram till att jag inte kan lämna Moskva utan en pälsmössa! Jag beger mig till det kulturrika distriktet Arbat och en av Rysslands äldsta gator med samma namn. Den kilometerlånga gågatan kantas av småbutiker och jag dyker in i en med mössor. Efter en intensiv provning uppenbarar sig den perfekta matchningen. När expediten prutat färdigt med sig själv känns det som om jag vunnit på lotto. Hon deklarerar övertygande att en pälsmössa är något som alla borde äga. □

Lackskrin hör till Rysslands mest kända konsthantverk.

De röda stjärnorna på Kremlmurens torn lyser i natten.

Komsomolskaja station, öppnad 1952, är en av Moskvas mest kända.

SANKT PETERSBURG

ATT GÖRA:

Ta en kanalbåt för att uppleva stadens närhet till vattnet. Vid Mojkafflodens kant visas nationalskalden Alexander Pusjkins hem. Väl värt ett besök är även Peter-Paul-katedralen där västeuropeisk religiös arkitektur kombinerats med rysk kyrkotradition. Förutom Vinterpalatset och Katarinapalatset rekommenderas även Peterhofs väl tilltagna park. Passa på att se en opera eller balett på Mariinskijteatern. Kupetz Eliseevs på paradgatan Nevskij prospekt erbjuder goda delikatesser i extravagant sekelskiftesmiljö.

ÄTA:

Bellevue Brasserie med fantastisk utsikt och innovativ tolkning av klassiska rätter.

Adress: Kempinski Hotel Moika 22, Moika River Embankment 22, tel +7 812 335 91 11, www.kempinski.com.

Stilsäkra restaurang Tartarbar har bevarat lokalens industriella historia. **Adress:** Vilenskii Pereulok 15 tel +7 911 922 56 06, www.tartarbar.ru.

MOSKVA

ATT GÖRA:

Besök galleriet Tretyakov med konst från 1000-talet till modern tid. För ytterligare kulturupplevelse är ett besök på Bolsjojteatern att rekommendera, eller en spektakulär föreställning på Cirkus Moskvas permanenta arena på Tsvetnoj boulevard. På Izmailovskij Parks vackra utemarknad finns allt inom ryskt konsthantverk. Utkiksplatsen vid imponerande stora Moskva-universitetet ger en bra överblick över stadens stadsdelar, såväl de äldre som de yngre.

ÄTA:

På Café Pushkin äter du traditionell rysk mat i ett pompöst bibliotek. **Adress:** 26-A Tverskoy Boulevard, tel +7 495 229 55 90, www.cafe-pushkin.ru.

En kort promenad från Röda torget ligger Dr Zhivago som serverar prisvärd lyxig mat i charmig julemiljö. **Adress:** 15/1 Mokhovaya street, National Hotel Moscow, tel +7 499 922 01 00, www.drzhivago.ru.